

עת"א 45782/01/23 - מונתסר זחאייקה נגד מדינת ישראל - הממונה על עבודות השירות

בית המשפט המחוזי בירושלים

עת"א 45782-01-23 זחאייקה נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופט אוהד גורדון
העותר	מונתסר זחאייקה
נגד	
המשיב	מדינת ישראל - הממונה על עבודות השירות

החלטה

לפני עתירה על החלטת המשיב, להפסיק ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות בו חויב העותר, ולהורות שיתרת התקופה תרוצה במאסר ממש.

כידוע, גדר ההתערבות בהחלטות מעין אלה מצומצם ושמור למקרים שאינם שגרתיים של חוסר סבירות בהחלטה או פגם יסודי אחר שהיא לוקה בו. בכלל זה נקבע, כי "הלכה היא כי בבואו לבחון החלטה בדבר הפסקה מינהלית של עבודות שירות לא יחליף בית המשפט את שיקול דעתה של הרשות בשיקול דעתו שלו, ובחינתו מתמצית בשאלה האם חרגה ההחלטה ממתחם הסבירות" (רע"ב 2334/11 בן דוד נ' מדינת ישראל (2.5.11); רע"ב 618/08 שפובלוב נ' מדינת ישראל (20.2.08)).

עניינו של העותר לא מעלה עילה מעין זו להתערבות. בכלל זה, ההחלטה בעניינו סבירה ומושתתת על תשתית הולמת. אפרט:

בעתירה עצמה הועלו טענות בדבר אי-זימון העותר לשימוע, אי עריכת שימוע כדין ואי יצירת קשר עם העותר טרם קבלת ההחלטה. נטען, שלאחר בירור שנערך ביום 8.11.22 הוחלט לבוא לקראת העותר, העותר התייצב לתחילת העבודות ופגש באחראי שהתנהג אליו בגסות רוח ו"הזהיר את העותר כי עליו לשתות ממי השירותים במידה ויתבקש". כן נטען שהעותר ביקש לשנות מקום העסקה והתבקש להמתין לשיחת טלפון מהממונה עליו, לצורך חזרתו לעבודה, ובהמשך הופתע לקבל את ההחלטה על הפסקת ריצוי עבודות השירות.

כשהתקבלה תגובת המשיב ועמה תיעוד כתוב התברר, כי הטענות ל"הפתעה", הימנעות מזימון ואי עריכת השימוע - אינן מדויקות. בתגובה הוצג פירוט של התנהלות לקויה מצד העותר מאז החל בריצוי העונש באפריל 2022 ועד להחלטה מושא העתירה. מהפירוט עולה, כי משך למעלה משמונה חודשים העותר ריצה 28 ימי מאסר בלבד ונעדר עשרות ימים

ללא אישור. במהלך התקופה נערכו לו ארבע שיחות בירור ושני שימועים, האחרונים בימים 8.11.22 ו-21.12.22. עוד עולה שכל אלה נערכו בנוכחות העותר, בניגוד לנטען על ידו בגוף העתירה. הסבר בא-כוח העותר לפער האמור ולטענת "ההפתעה" שהוצגה בעתירה, לפיו טרם הגשת העתירה לא קיבל את המסמכים המלאים מהמשיב, הוא חלקי שכן סביר שהסתמך על דברי העותר עצמו בניסוח הטענות, ונראה שהאחרון לא דייק בדבריו.

במצב דברים זה, בדיון שנערך אמש קיבלו טענות העותר תפנית. לצד חזרה על תיאור העימות הנזכר לעיל עם האחראי, נטען שהעותר חדור מוטיבציה לבצע את העבודות, כי נתוני המשיב מעלים שמשך מספר חודשים, מאפריל ועד אמצע יולי 2022 (לפי הודעה משלימה שהוגשה לאחר הדיון - עד יוני 2022), לא התאפשר שיבוץ העותר במקום עבודה אך המשיב שקל זאת לחובתו כטעם עובדתי שגוי להפסקת העבודות, וכי נסיבותיו האישיות של העותר מצדיקות קבלת העתירה לפני משורת הדין.

לאחר בחינה, לא אוכל לקבל טענות אלה.

ראשית, יש לדחות את הטענות לפגם בביסוס העובדתי של ההחלטה. טיעון זה נסמך על האמור בפרק "שיבוצים" בגליון הרישום של המשיב (המכונה "גליון רנטגן"), בטבלה ובה עמודת "סיבת שינוי שיבוץ" בה נרשמו הערות של "העדר מקומות זמינים" ו"סירוב מעסיק לקלוט הנדון", ביחס לשלוש תקופות שמיום 7.4.22 ועד 18.7.22. העיון מעלה כי רישום "סיבת השינוי" לא מתייחס לכלל התקופה, אלא כלשונו - לסיבה בשלה הסתיים השיבוץ במקום, בתום התקופה הנדונה. הדבר עולה מן הרישום באותה עמודה לגבי תקופות נוספות (8.11.22-19.7.22, 3.12.22-9.11.22, 4.12.22 - 28.12.22), לפיו השיבוץ במקום הסתיים בשל תפקוד לקוי או בעיות משמעת, או בשל עריכת שימוע. ברי כי לא דובר, למשל, בשימוע שארך מספר שבועות. עולה כי מדובר בציון של הסיבה בשלה הסתיים השיבוץ במקום ההעסקה שפורט באותה טבלה.

זאת ועוד, מבט אל כלל הנתונים שב"גליון הרנטגן" מעלה שתוך-כדי התקופות הנדונות נרשמו היעדרויות רבות, חלקן באישור וחלקן לא, דבר המעיד על עבודה באותה תקופה - להבדיל מטענת העותר כי בתקופות אלה לא עבד בהיעדר השמה. למשל, נרשם שבמאי 2022 נעדר העותר 17 ימים באישור - מה שמעיד שהוא עצמו פנה לקבלת אישור להיעדרות ממקום העסקה פעיל. להבדיל, תקופה שמיום 16.6.22-29.5.22 בה המתין בבית באישור בשל העדר מקומות השמה, צוינה במפורש ב"גליון הרנטגן", הן בפרק "תמצית נתונים עבור הממונה" והן בתיעוד של הודעה טלפונית על כך לעותר, ביום 29.5.22 (בפרק "מידע נוסף").

כל אלה מחייבים לדחות את הטענה העובדתית.

הנתונים שהציג המשיב מעלים היעדרויות רבות וניכרות ללא אישור, לאורך חודשים, שהמשיכו למרות מספר שיחות עם מפקחים שהזהירו את העותר שעליו להתייבב לעבודה. הנתונים מציגים גם סילוק ממקומות עבודה בשל אקטים כהתחצפות, התנהגות שלילית או הגעה לעבודה בנעלי בית.

המשיב, למרות התנהלות זו ולמרות קושי באיתור מקומות עבודה בשל עבירת מין בה הורשע המשיב בעבר ואשר הביאה

לשלילת מקומות פוטנציאליים רבים, לא מיהר להפסיק את העבודות, ולהיפך: לאחר מספר שיחות בירור ובשל טענת העותר לקושי כלכלי, אישר לו שלא לעבוד בעבודות השירות יומיים בשבוע כדי שיוכל להתפרנס. ההפסקה גם לא הגיעה לאחר שימוע ראשון, שנערך בתחילת חודש נובמבר 2022, בו הוחלט לאפשר למשיב הזדמנות נוספת. אלא, שגם לאחר מכן המשיך המשיב בשלו - ולמשל, בנובמבר נעדר 12 ימים ללא אישור, ובדצמבר נעדר 19 ימים ללא אישור ועבד יום אחד בלבד.

כידוע, האפשרות לרצות מאסר בעבודות שירות היא פריבילגיה, ולא זכות. הנתונים מעלים שהעותר לא ידע לנצל פריבילגיה זו ולאורך תקופה, למרות אזהרות, חזר וכשל לעמוד בנדרש ממנו. בנסיבות אלה, לא נפל פגם בהחלטה להפסיק את עבודות השירות.

כך גם בשים לב לנסיבותיו האישיות של העותר, שכוללות מצוקה כלכלית ונסיבות משפחתיות. במגבלות של הצורך להבטיח את ריצוי העונש, התחשב המשיב בנסיבות אלה הן באישורי היעדרות, הן בהסכמה כי העותר לא ירצה את העונש יומיים בשבוע כדי לאפשר לו לעבוד ולהתפרנס, והן בריבוי אזהרות טרם הפסקת העבודות. רק לאחר שכלו כל הקיצין, הורה המשיב על ההפסקה. במצב דברים זה אין זה הולם להוסיף ולהתחשב בנסיבות האישיות כעילה לביטול החלטת המשיב.

עוד אני ער לטענות העותר שנזכרו לעיל בדבר אירוע, בו המעסיק פנה אליו באמירה מעליבה. מרישומי המשיב עולה כי הדבר טופל בידי המשיב, שמפקח מטעמו הגיע למקום, בירר את טענות העותר, שמע מהמעסיק "שצחק איתו" והסביר למעסיק שאין לעשות כן (רישום מיום 4.12.22 בפרק "מידע נוסף" של "גליון הרנטגן"). דובר באירוע מצער ופסול, אך נקודתי, שלא יכול לספק הסבר לכשלים המתמשכים בהתנהלות העותר כמוצג לעיל. להמחשה, לאחר אותו אירוע ומהלך חודש דצמבר כולו, נעדר העותר ללא אישור מרובם המכריע של ימי העבודה.

כל אלה לא מאפשרים לקבל את העתירה, והיא נדחית. העותר יתייצב לריצוי מאסרו ביום 21.2.23 עד השעה 10:00, בבית סוהר "דקל".

המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, ט"ו שבט תשפ"ג, 06 פברואר 2023, בהעדר הצדדים.